

αμανάτι

αμανάτι, το, ουσ. [*<*τουρκ. *amanat* *<*emanet (= παρακαταθήκη, φύλαξη)], (στη γλώσσα της αργκό) ενέχυρο, υποθήκη, παρακαταθήκη. (Λαϊκό τραγούδι: *σαράντα χρόνια φυλακή, τα ρούχα μ' αμανάτι, τα χέρια μου στον κελεψέ κι ο νους μου στην αγάπη*).

- *αφήνω αμανάτι*, βλ. και φρ. *βάζω αμανάτι*.

- *βάζω αμανάτι*, **α.** βάζω κάποιο αντικείμενο αξίας ως ενέχυρο στο ενεχυροδανειστήριο: «έβαλε αμανάτι το δαχτυλίδι της γριάς του». **β.** (γενικά) βάζω ενέχυρο, υποθήκη: «δώσε μου τώρα τα λεφτά, που μου χρειάζονται, και σου βάζω αμανάτι το αυτοκίνητό μου».

- *δίνω αμανάτι*, βλ. συνηθέστ. *βάζω αμανάτι*.

- *κρατώ αμανάτι*, κρατώ κάτι ως εγγύηση: «για να μου δώσει πενήντα χιλιάρικα μου κράτησε αμανάτι το χρυσό μου αναπτήρα».

- *μ' αφήνουν αμανάτι*, **α.** υποχρεώνομαι από κάποιον να έχω κοντά μου κάποιον ή κάτι, που μου προκαλεί δυσφορία: «έφυγε ταξίδι και μ' άφησε αμανάτι τον γέρο πατέρα του να τον προσέχω || πήγε διακοπές και μ' άφησε αμανάτι τις γλάστρες της να τις ποτίζω || έφυγε ταξίδι και μ' άφησε αμανάτι το σκύλο του». **β.** μένω χωρίς παρέα, χωρίς φίλους, χωρίς κανένα στήριγμα, με εγκαταλείπουν όλοι: «όσο είχα λεφτά, έκαναν όλοι κρα για την παρέα μου κι όταν ξέπεσα μ' άφησαν αμανάτι».

- *μένω αμανάτι*, **α.** μένω χωρίς παρέα, χωρίς συντροφιά: «το Σαββατοκύριακο έμεινα αμανάτι, γιατί η παρέα μου πήγε εκδρομή». (Λαϊκό τραγούδι: *ο κουρσάτος φίλος σου θα σ' αφήσει γρήγορα και θα μείνεις κι απ' τους δυο τότε αμανάτι, θα 'σαι πια για κλάματα κι όπως λέν' τα γράμματα πριν που βγει το όνομα πιο καλά το μάτι*). **β.** περιμένω άδικα στο ραντεβού μου, με στήνουν σε κάποιο ραντεβού: «αφού δεν ήρθε μέχρι αυτή την ώρα, πάει να πει πως έμεινα αμανάτι». **γ.** δεν καταφέρνω να φτάσω στο σημείο να εκπληρώσω κάποια επιθυμία μου, ιδίως σεξουαλική: «την ώρα που ήταν να βγάλει και τα εσώρουχά της, το μετάνιωσε, σηκώθηκε, ντύθηκε, έφυγε κι έμεινα αμανάτι». (Λαϊκό τραγούδι: *έχω μείνει αμανάτι πάνω στο διπλό κρεβάτι. Πες μου, πώς θα την περάσω δίχως τη δική σου αγκάλη; Μέχρι τότε θ' αγκαλιάζω το δικό σου μαξιλάρι*). **δ.** (γενικά) δεν καταφέρνω να εκπληρώσω κάποια επιθυμία μου: «την ώρα που ήταν να υπογράψει τα συμβόλαια το μετάνιωσε κι έμεινα αμανάτι». **ε.** μένω χωρίς κέρδος ή ωφέλεια από κάποια δουλειά ή υπόθεση: «όλοι σας τα τσεπώσατε και μόνο εγώ έμεινα αμανάτι».

- *τον αφήνω αμανάτι*, **α.** δεν πάω στο ραντεβού που έχω μαζί του και τον αφήνω να περιμένει άδικα, τον στήνω: «είχα ραντεβού με τον τάδε, αλλά στο δρόμο μ' έπιασε λάστιχο και τον άφησα αμανάτι». **β.** τον εγκαταλείπω χωρίς να εκπληρώσω κάποια επιθυμία του, ιδίως σεξουαλική: «μόλις τη ζαχάρωσα κι ήταν έτοιμη να πει το ναι, την άφησα αμανάτι». Η περίπτωση αυτή θεωρείται πράξη εκδικητική και από τα δυο φύλα. **γ.** (γενικά) δεν εκπληρώνω κάποια επιθυμία του: «ήθελε πάρα πολύ να υπογράψω τα συμβόλαια, αλλά δεν τα υπέγραψα και τον άφησα αμανάτι».

- *του το κρατώ αμανάτι*, διατηρώ στη μνήμη μου κάτι κακό που μου έχει κάνει, με σκοπό να τον εκδικηθώ την κατάλληλη στιγμή: «απ' τη μέρα που έμαθα πως με κάρφωσε στο διευθυντή μου, του το κρατώ αμανάτι κι αργά ή γρήγορα θα του τη φέρω».